

Vytváranie a schvaľovanie ŠP prostredníctvom vnútorného systému zabezpečovania kvality

webinár, 11. októbra 2024

Vytváranie a schvaľovanie nových študijných programov všeobecne

Vytváranie a schvaľovanie nových študijných programov všeobecne

- *Ak má VŠ kladné rozhodnutie o súlade VS a jeho implementácie so štandardmi pre VS – má v ňom vymenované študijné odbory a stupne štúdia, v ktorých má právo sama vytvárať, uskutočňovať a upravovať ŠP.*
- *v týchto odboroch a stupňoch si VŠ sama vo svojich orgánoch VS akredituje ŠP podľa postupov svojho VS a jeho pravidiel pre vytváranie, uskutočňovanie a úpravu ŠP*
- *v odboroch a stupňoch, v ktorých tieto práva nemá, je VŠ povinná požiadať o akreditáciu nového ŠP agentúru podľa § 30 zákona č. 269/2018 Z. z.*
- *regulátor – potrebné stanovisko k regulovaným povolaniam*

Práva vytvárať ŠP v odbore a stupni – vytváranie ŠP v inom sídle v danom odbore a stupni

- *práva vytvárať, uskutočňovať a upravovať ŠP v odboroch a stupňoch uvedených v kladnom rozhodnutí agentúry o súlade VS platia pre celú inštitúciu, bez ohľadu na sídlo*
- *škola si môže vytvoriť nový ŠP v danom odbore a stupni vo svojom VS, samozrejme, za dodržania súladu so štandardmi, potrebné je zabezpečenie personálne aj zdroje*
- *je to možné aj v zahraničí, je tiež potrebné splnenie regulácií a predpisov v danej krajine*
- *regulované povolania*

VŠ nemá právo vytvárať ŠP v danom odbore a stupni

- *Ak VŠ nemá práva vytvárať, uskutočňovať a upravovať ŠP v danom odbore a stupni, musí o akreditáciu nového ŠP v novom odbore a stupni **požiadať agentúru podľa § 30.***
- *Ak má VŠ práva v druhom stupni, a nie v prvom stupni v danom odbore, nemôže si vytvoriť spojený 1. a 2. stupeň.*

Je možné vytvoriť nový ŠP s OZŠP a UZPP (v súčasnosti existujúcich ŠP), ktoré by po vzniku nového ŠP (spojenie 2 ŠP, nový názov, ...) prestali existovať?

- *Nad rámec štandardov umožnenie súčasnej existencie dobiehajúcich a nástupníckych ŠP*
- *ak sa už **neprijímajú noví študenti** na dobiehajúci program*
- *tak **do ukončenia štúdia** posledných študentov je možné využiť rovnaké OZŠP alebo UZPP*
- *VŠ môžu študentov presunúť na nový ŠP, ponúknuť presun na iný ŠP*
- *rozhodnutie orgánu VSZK o utlmení starého ŠP a o nahradení pôvodného ŠP novým*
- *zverejnené – na webstránke*

Podľa súčasných pravidiel nie je možná jednoduchá zmena názvu ŠP, alebo skrátenie dĺžky PhD. štúdia. Je potrebné predložiť žiadosť o nový ŠP a starý zrušiť. Tým vzniká problém s päticou osôb (nemôžu byť súčasne na „starom“ a „novom“ ŠP), ale aj so študentmi (na starom ŠP nemôže figurovať žiaden študent, inak sa nedá zrušiť). Plánuje SAAVŠ v tomto smere prijať nejakú úpravu štandardov, aby sa tento proces zjednodušil?

- *zmena názvu ŠP je akreditáciou nového ŠP s novým kódom*
- *je potrebné si v rámci svojho VS akreditovať nový ŠP s novým názvom v súlade so štandardmi pre ŠP*
- *ak ŠP s pôvodným názvom bude len:*
 - *dobiehajúcim ŠP,*
 - *na ktorý sa **nebudú prijímať** noví študenti*
 - *a škola ho po akreditácii nového ŠP **zruší,***
- *oba programy môžu zabezpečovať tie isté osoby (rovnakým obsahom) do zrušenia pôvodného ŠP za predpokladu, že na pôvodný ŠP sa neprijímajú noví študenti*
- *rozhodnutie vrcholného orgánu vnútorného systému VŠ, zverejnené na webe*

Akým procesom vieme rozšíriť študijný program, pre ktorý máme oprávnenie ho upravovať, o ďalší jazyk uskutočňovania ŠP?

- *Ak ide o ŠP, ktorý bude poskytovaný v inom jazyku – ide o jazykovú mutáciu.*
- *VŠ by si v rámci svojho VS mala akreditovať **nový ŠP v novom jazyku.***
- *Zapíše ho do registra (**iný kód ŠP**).*
- *VŠ má právo vytvárať ŠP v danom odbore a stupni – vytvorí si nový ŠP, možno použiť **rovnakú päťicu** zodpovedných osôb.*

Ako nastaviť čo najpružnejšiu procedúru zmeny v študijnom programe, ak vyvstane potreba zmeniť niektorý jeho komponent (doplnenie alebo presun predmetu)?

- *Ak má VŠ právo upravovať ŠP v danom odbore a stupni, postupuje v súlade so svojím VS.*
- *Ak VŠ nemá právo upravovať ŠP, potrebuje predchádzajúci súhlas s úpravou ŠP od agentúry.*

Rušenie študijných programov

- *VŠ má právo sama zrušiť ŠP podľa postupov svojho VS.*
- *Zrušený ŠP je VŠ povinná sama neodkladne vymazať z registra ŠP.*

Akým procesom vieme upraviť/zmeniť študijný program z profesijne orientovaného na akademický?

- *Akademický ŠP bude novým ŠP – postup podľa nastavených procesov v rámci svojho VS.*

Je možné uplatnením interných pravidiel vnútorného systému kvality univerzity vytvárať spojený magisterský študijný program (zákon ho definuje ako magisterský, resp. inžiniersky), ak má vysoká škola v rozhodnutí uvedené, že v príslušnom študijnom odbore môže vytvárať študijné programy 1., 2. a 3. stupňa? Opis ŠO spojenie umožňuje.

- *Ak spojený 1. a 2. stupeň umožňuje zákon/vyhláška a VŠ má práva v prvom a v druhom stupni v danom ŠO, môže si vytvoriť spojený magisterský ŠP.*
- *Ak má VŠ len právo vytvárať ŠP na 2. stupni, nemôže si vytvárať spojený 1. a 2. stupeň, musí si dať akreditovať 1. stupeň agentúrou podľa § 30.*

Bude zápis študijných programov do registra prebiehať rovnako ako doposiaľ?

- *Otázka patrí na Ministerstvo ako správcu registrov.*
- *Agentúra do registra zapisuje len akreditované nové ŠP podľa § 30.*

Učiteľské študijné programy

Učiteľské študijné programy

- **Do 31.8.2025** povinnosť zosúladiť s Vyhláškou MŠVVŠ SR č. 26/2023 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška MŠVVŠ SR č. 244/2019 Z. z. o sústave študijných odborov Slovenskej republiky (**nový opis študijného odboru učiteľstvo a pedagogické vedy**).
- **Do 31.8.2025** povinnosť zosúladiť so Štandardmi pre študijný program, schválenými výkonnou radou SAAVŠ 25.7.2024 a účinnými od 1.9.2024.
- Tieto predpisy **reflektujú zmeny, ktoré nastali novelou zákona o vysokých školách účinnou od 25.4.2022, najmä § 53a tohto zákona.**

Upozornenie:

Už sa nepočíta s učiteľskými kombinačnými študijnými programami, namiesto nich budú učiteľské študijné programy chápané ako štandardné študijné programy.

Učiteľské študijné programy

- **Podľa § 53a ods. 1 zákona o vysokých školách:**

Učiteľský študijný program sa môže uskutočňovať ako:

- bakalársky študijný program,
- magisterský študijný program alebo
- študijný program spájajúci prvý stupeň a druhý stupeň.

Učiteľské študijné programy

- **Podľa § 53a ods. 1 zákona o vysokých školách:**

Učiteľský študijný program sa môže uskutočňovať ako profesijne orientovaný študijný program.

Upozornenie: z Vyhlášky MŠVVŠ SR č. 26/2023 Z. z. (opis študijného odboru učiteľstvo a pedagogické vedy, časť 1.7. v spojení s § 52 ods. 1 zákona o vysokých školách) však vyplýva, že **profesijne orientovaný učiteľský program môže byť len bakalársky študijný program (teda nie magisterský alebo spojený študijný program prvého a druhého stupňa).**

Učiteľské študijné programy

- **Podľa § 53a ods. 3 zákona o vysokých školách:**

Aprobáciu učiteľského študijného programu možno získať pre

- a) **všetky vzdelávacie oblasti** pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie,
- b) **jednu vzdelávaciu oblasť** pre nižšie stredné vzdelanie, nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie alebo
- c) **jeden vyučovací predmet alebo dva vyučovacie predmety** pre nižšie stredné vzdelanie, nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie.

Učiteľské študijné programy

- **Po zmene opisu študijného odboru učiteľstvo a pedagogické vedy:**
- Vysoké školy majú novú povinnosť - **získať súhlasné stanovisko právnickej osoby (Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR) k predpokladu uplatnenia absolventov študijného programu v praxi;** uvedenú v opise študijného odboru (v zmysle § 50 ods. 4, písm. g) zákona o vysokých školách).
- Táto povinnosť sa **týka študijných programov, ktorými sa získava kvalifikácia na výkon pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.**
- podľa § 51a ods. 1 zákona o vysokých školách **vysoká škola môže začať uskutočňovanie ŠP alebo vykonávať jeho úpravu len s predchádzajúcim písomným súhlasným stanoviskom príslušnej právnickej osoby;** kritériá používané pri vydávaní tohto stanoviska schvaľuje príslušná právnická osoba.

Učiteľské študijné programy

- Kvalifikácie pedagogických a odborných zamestnancov upravuje **Vyhláška MŠVVŠ SR č. 173/2023 Z. z.** o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Je možné v súčasnej dobe akreditovať učiteľský študijný program pre jednu vzdelávaciu oblasť a pre všetky 3 cykly vzdelávania na základnej škole?

- *Otázka skôr na Ministerstvo, na základe akých kritérií bude dávať stanovisko k ŠP ako regulátor.*
- *Z pohľadu agentúry je možné takýto program akreditovať.*

Učiteľské študijné programy, súbegy a garantovanie ŠP, súbegy podľa vzdelávacích oblastí, súbegy spojené a Bc./Mgr. programy

- *Súbegy môžu byť široko postavené - Bc., Mgr. a spojený 1. a 2. stupeň, pre vzdelávacie oblasti, vyučovací predmet alebo vyučovacie predmety.*

Je nutné po prijatí dodatku č. 1 k štandardom SAAVŠ pre študijný program zosúladiť v zmysle § 23, ods. 8 zákona o zabezpečovaní kvality všetky zosúladené učiteľské študijné programy?

- *Áno, „vysoká škola je povinná zosúladiť svoj vnútorný systém, uskutočňované študijné programy, pravidlá uskutočňovania habilitačného konania a pravidlá uskutočňovania inauguračného konania do 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti zmeny príslušných štandardov“.*

Chápeme správne, že podľa zákona č. 131/2002 Z. z. § 53a písm. b) a c) sa môže získať akreditácia pre ŠP s aprobáciou pre vyučovanie na základnej škole (len 3. cyklus) alebo aprobácia pre vyučovanie len na strednej škole? To znamená, že je nutné mať akreditáciu učiteľského študijného programu, kde sa získava určitá aprobácia samostatne pre nižšie stredné odborné vzdelanie, samostatne pre stredné odborné vzdelanie, samostatne pre úplné stredné všeobecné vzdelanie a samostatne pre úplné stredné odborné vzdelanie alebo môže byť jedna akreditácie pre všetky tieto typy?

- *Nie, nie je to nutné.*

Osoba, ktorá má hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu v na seba nadväzujúcich ŠP Bc., Mgr., PhD. (denná aj externá forma) v odbore učiteľstvo a pedagogické vedy, môže vystupovať v inom ďalšom študijnom programe v rámci päťice (nie ako hlavná zodpovedná osoba) v odbore učiteľstvo a pedagogické vedy (nejde o učiteľské predmetové ŠP)?

- *Ide o súbeh.*

Podľa nových štandardov pre študijný program je pre potreby „garantovania“ potrebná päťica učiteľov v prípade dvoj-aprobačných programov, ale aj v prípade vzdelávacích oblastí. Jednotlivé vzdelávacie oblasti však zahŕňajú rôzny počet predmetov, napr. VO Človek a príroda 3 predmety, VO Matematika a práca s informáciami 2 predmety, VO Človek a svet práce 1 predmet a podobne. Aké je odporúčanie zostaviť päťicu učiteľov pre danú vzdelávaciu oblasť pre jednotlivé VO?

- *Odporúčanie nie je, zloženie päťice závisí od obsahu daného ŠP, v päťici musia byť osoby pre každú skupinu predmetov, proporcia je na VŠ.*

Pri tvorbe učiteľských ŠP pre vzdelávacie oblasti je potrebné okrem opisu ŠO učiteľstvo a pedagogické vedy zohľadňovať aj opisy ŠO, do ktorých spadajú jednotlivé výučbové predmety danej vzdelávacej oblasti (napr. VO Človek a príroda - fyzika, chémia, biológia). V akom rozsahu majú byť obsahy opisov ŠO pre jednotlivé predmety v pripravovanom odporúčanom študijnom pláne zohľadnené?

- *V rozsahu, v akom si to vyžaduje opis odboru učiteľstva a pedagogické vedy.*

Keď sa učiteľský študijný program uskutočňuje na viacerých súčastiach v rámci jedného sídla vysokej školy, napríklad na dvoch fakultách (porov. čl. 6 ods. 11 štandardov), pod ktorou z fakúlt môže byť akreditovaný (a zapísaný do registra študijných programov) – iba pod jednou, pod obidvoma, ani pod jednou?

- *Je to administratívna záležitosť VŠ, práva vytvárať ŠP sú na odbor a stupeň, nie na fakultu.*

Je potrebné v súčasnosti získavať súhlas MŠ SR s uskutočňovaním učiteľských študijných programov (napr. ako pri regulovaných zdravotníckych ŠP, kde treba súhlas MZ SR), čo bolo avizované pri prerokovaní návrhu úpravy štandardov pre učiteľské programy?

- *Áno, pri vytváraní aj pri úprave učiteľských ŠP je potrebné stanovisko Ministerstva.*

Profesijne orientované ŠP

Profesijne orientované ŠP

- *Bakalárske ŠP*
- *Študijné odbory, pri ktorých nie je vo vyhláške možnosť profesijne orientovaných ŠP:*
 - *architektúra a urbanizmus*
 - *obrana a vojenstvo*
 - *právo.*
- *ŠO, ktoré nemajú možnosť vytvárať ŠP 1. stupňa:*
 - *všeobecné lekárstvo, zubné lekárstvo, farmácia.*

Akreditácia profesijne orientovaných študijných programov

- *Ak má VŠ právo vytvárať ŠP v odbore a stupni, môže v tomto odbore a stupni sama prostredníctvom svojho VS vytvárať nové ŠP - akademické aj profesijne orientované, ak to umožňuje zákon.*
- *Zákon umožňuje vytvárať profesijne orientované ŠP len v bakalárskom stupni.*

Pri profesijne orientovanom ŠP je v štandardoch uvedené, že „V študijných programoch s orientáciou na profesijné vzdelávanie sú profilové študijné predmety zabezpečované aj vysokoškolskými učiteľmi, ktorí sú skúsenými odborníkmi z príslušného odvetvia hospodárstva alebo spoločenskej praxe a ktorí pôsobia na vysokej škole na ustanovený týždenný pracovný čas alebo kratší pracovný čas“. Čo sa považuje za kratší pracovný čas? Mohlo by ísť aj o 10% úväzok s tým, že tí učitelia sú priamo z praxe a profilový predmet, ktorý budú zabezpečovať, bude odučený priamo na ich pracovisku?

- **Aj** vysokoškolskými učiteľmi, ktorí sú skúsenými odborníkmi z príslušného odvetvia hospodárstva alebo spoločenskej praxe a ktorí pôsobia na vysokej škole na ustanovený týždenný pracovný čas alebo kratší pracovný čas.
- Väčšina učiteľov na ustanovený pracovný čas.
- Neodporúčame stavať len na osobách na kratší pracovný čas.

Medziodborové, spoločné a interdisciplinárne ŠP

Nové medziodborové študijné programy, na ktorých participujú viaceré fakulty v sídle univerzity, t. j. v jednom meste - zabezpečenie päticami v súbehu na rôznych fakultách, ale v tom istom sídle

- *Odporúčame vytvorenie univerzitného ŠP.*
- *Štandardy pre ŠP – článok 7: „... Ak vysoká škola uskutočňuje viaceré študijné programy v príslušnom študijnom odbore vo viacerých súčastiach, zaručuje preukázanie výsledkov tvorivej činnosti pre každé sídlo osobitne.“*

Je možné akreditovať spoločné študijné programy v rámci vlastného vnútorného systému?

- *VŠ môže vytvárať spoločné ŠP v odbore a stupni, v ktorom má právo vytvárať ŠP.*

Vytváranie študijných programov v rámci aliancií s inými VŠ, prípadne aj zahraničnými. Je možné ich akreditovať na základe dohody medzi univerzitami s príslušnosťou k jednej z nich, ktorá má na tvorbu študijných programov v príslušnom stupni a odbore priznané práva, aj keď druhá univerzita v príslušnom odbore a stupni práva nemá?

- *Novela zákona upresní aj vytváranie spoločných ŠP.*
- *Ak ide o dve slovenské VŠ - každá VŠ môže zabezpečovať časť spoločného ŠP len v tom odbore a stupni, v ktorom má práva vytvárať ŠP.*
- *Vytvorením nového spoločného medziodborového ŠP VŠ nezíska práva vytvárať ŠP v ŠO, ktorý zabezpečuje druhá inštitúcia.*